
[2023-46-RE](#)

Causa 2023-46-RE

(Aristot Borràs i Axa-Patrimoine c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 281-2023. Recurs d'empara

Aute del 7 de setembre del 2023

BOPA núm. 111, del 20 de setembre del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 14 de juny del 2023, per la representació processal del Sr. Òscar Aristot Borràs i de la companyia d'assegurances Axa-Patrimoine, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute de l'1 de juny del 2023, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, contra la sentència del 10 de març del 2023 i l'aute del 4 de juliol del 2022, dictats pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute de conclusió de sumari del 4 d'abril del 2022, dictat per la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut per indeguda denegació de la prova sol·licitada, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que es declari la nul·litat de les resolucions impugnades, i que es reposin els recurrents en la integritat dels seus drets i amb aquesta finalitat, es retrotreguin les actuacions al moment immediatament anterior a la conclusió de sumari, per tal que el batlle instructor, en aplicació dels drets constitucionals esmentats realitzi les diligències sol·licitades en el seu dia, d'acord amb l'escrit d'aquesta part del 21 de març del 2022. Atès que la vista està assenyalada pel 23 de juny d'aquest any, a les 10.30 h, sol·licita l'admissió a tràmit d'aquesta causa amb efectes suspensius;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 10 de març del 2023, el Tribunal de Corts va dictar una sentència en què condemnava el Sr. Òscar Aristot Borràs com a responsable del delictes menor de lesions per imprudència greu en el marc d'un accident de circulació, no concorrent circumstàncies modificatives de responsabilitat penal a la pena de 2 mesos d'arrest nocturn condicional amb un termini de suspensió de la condemna de 2 anys, així com a 8 mesos de privació del permís de conduir i al pagament de les despeses processals.

En concepte de responsabilitat civil, el processat, solidàriament amb la companyia d'assegurances Axa-Patrimoine, i subsidiàriament, amb el propietari del vehicle, Sr. Joan Aristot Mora, van ser condemnats a indemnitzar a la CASS en l'import de 699,79 €, augmentat dels interessos legals fins al seu total pagament, i al perjudicat en l'import de 12.368,51 €.

1.2. La representació processal del Sr. Òscar Aristot Borràs i de la companyia d'assegurances Axa-Patrimoine va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, l'1 de juny del 2023, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute, en què decidia admetre a tràmit aquest recurs, nomenar el magistrat ponent de la causa, no donar lloc a la pràctica de les proves proposades per la part apel·lant i assenyalar la vista pel 23 de juny del 2023 a les 10.30 h.

1.3. El 14 de juny del 2023, la representació processal del Sr. Òscar Aristot Borràs i de la companyia d'assegurances Axa-Patrimoine va interposar un recurs d'empara contra l'aute de l'1 de juny del 2023, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, contra la sentència del 10 de març del 2023 i l'aute del 4 de juliol del 2022, dictats pel Tribunal de Corts, i, contra l'aute de conclusió de sumari del 4 d'abril del 2022, dictat per la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut per indeguda denegació de la prova sol·licitada, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents al·leguen principalment i essencialment que la denegació de les proves demanades vulnera de manera manifesta els seus drets a un procés degut i a la defensa.

- Segons el seu parer, els peritatges demanats i la reconstrucció de l'accident haurien permès determinar la trajectòria dels vehicles, concretament aquella que consistia en determinar la trajectòria del vehicle de l'altre conductor en la maniobra de gir a l'esquerra realitzada, i en quina mesura va sortir del carril, i per tant, la responsabilitat eventual del conductor accidentat, és a dir, de l'altra part.

- Els recurrents es fonamenten en la sentència del 14 de febrer del 2022, recaiguda en la causa 2021-90-RE que estableix que en cas de denegació de la pràctica d'una prova, l'òrgan judicial ha d'explicitar "*els arguments pels quals refusa la prova*", afegint que aquesta fonamentació no ha de ser "*merament formal o esquelètica*", sinó que *ha d'exposar "les raons per les quals la prova no és necessària o útil per a la causa i que aquest raonament no esdevingui contrari a la raó o a la lògica"*.

- Ara bé en aquesta causa, els recurrents consideren que les proves demanades son importants en la mesura en què son de naturalesa a determinar la responsabilitat de cada un dels conductors i, per

consegüent, la resolució del procediment.

- Al·leguen que la denegació d'aquestes proves no només no és lògica, sinó que, a més, no està degudament motivada per part de la Sala Penal.

- Per tots aquests motius, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que es declari la nul·litat de les resolucions impugnades, i que se'ls reposi en la integritat dels seus drets i amb aquesta finalitat, es retrotreguin les actuacions al moment immediatament anterior a la conclusió de sumari, per tal que el batlle instructor, en aplicació dels drets constitucionals esmentats realitzi les diligències sol·licitades en el seu dia, d'acord amb l'escrit d'aquesta part del 21 de març del 2022. Atès que la vista està assenyalada pel 23 de juny d'aquest any, a les 10.30 h, sol·licita l'admissió a tràmit d'aquesta causa amb efectes suspensius.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa a l'acceptació de la prova proposada en apel·lació, la Sala Penal cita l'article 201.2 del Codi de procediment penal que disposa que:

"Només poden proposar-se les proves que se sol·licitin i que:

- *No hagi estat possible proposar en primera instància.*
- *Hagin estat improcedentment denegades, tot i haver estat proposades.*
- *S'hagin admès i no s'hagin practicat per causes no atribuïdes al recurrent.*

Nogensmenys, excepcionalment, el tribunal pot, si ho considera transcendent per a la resolució de la causa acordar (...) la pràctica d'aquelles altres proves que consideri necessàries, sempre que les hagi sol·licitat almenys una part"

- Així doncs, considera que tant un informe pericial com un document elaborat per un detectiu, adjuntats al recurs d'apel·lació, amb les corresponents testificals no poden ser admesos, atès que van ser proposats de manera extemporània, ja que s'haguessin pogut aportar en fase d'instrucció.

- Sobre la reiteració de la prova sol·licitada i refusada en primera instància (realització de la prova pericial pel Servei de Policia), de forma suficientment motivada i d'acord amb les disposicions de l'article 159 del Codi de procediment penal, es considera no necessària, ni imprescindible per determinar la convicció d'aquesta Sala.

- Per aquests motius, la Sala Penal admet a tràmit el recurs d'apel·lació, però no dona lloc a la pràctica de les proves proposades per la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració dels drets constitucionals a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és

el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si la Sala Penal ha vulnerat els drets a un procés degut i a la defensa dels recurrents per tal com va denegar uns informes pericials i la pràctica d'unes proves sol·licitades per la seva representació processal.

3.5. La pràctica de les proves, la seva discussió entre les parts i la valoració que n'efectuen els òrgans judicials son fases importants de qualsevol procediment judicial en la mesura en què contribueixen a determinar la resolució del procediment en qüestió.

3.6. Així doncs, si correspon als tribunals ordinaris apreciar la importància de la demanda de la pràctica d'una prova per tal de determinar la convicció del jutjador, correspon al Tribunal Constitucional, d'acord amb la seva jurisprudència tradicional, verificar que la denegació d'una demanda de la pràctica d'una prova estigui degudament motivada i que l'apreciació de la seva manca de necessitat o d'utilitat per a la resolució de l'assumpte no sigui irraonable o il·lògica.

3.7. En aquest cas, no és irraonable haver considerat que la demanda de realització de la prova pericial pel Servei de Policia, sol·licitada i refusada en primera instància i reiterada en segona instància, no era necessària, en la mesura en què es desprèn de les actuacions que tant el batlle instructor, com el Tribunal de Corts disposaven de l'informe emès pel Servei de Policia que contenia els elements que permetien establir el desenvolupament dels fets que estaven a l'origen de l'accident.

3.8. Així mateix, ateses les disposicions dels articles 201.2 i 121 del Codi de procediment penal, tampoc és irraonable haver jutjat que els recurrents tenien la possibilitat d'haver demanat informes pericials de reconstitució de l'accident, així com els testimoniatges dels seus autors en la fase d'instrucció, però que en segona instància no es trobaven reunides les condicions que permetrien obrir la possibilitat d'acceptar les demandes dels recurrents, les quals s'havien de considerar extemporànies.

3.9. Per tots aquests motius, cal concloure que l'aute de l'1 de juny del 2023 està fonamentat en Dret i està suficientment motivat.

3.10. Per consegüent, aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional i ha de ser inadmès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-46-RE interposat per la representació processal del Sr. Òscar Aristot Borràs i de la companyia d'assegurances Axa-Patrimoine contra l'aute de l'1 de juny del 2023, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, a la presidenta del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 7 de setembre del 2023.

Jean-Yves Caillet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat